

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Bergen, 18.1.2011

Høringsuttalelse - forslag til ny kommunal helse- og omsorgslov

Forskning i primærhelsetjenesten

Regionsenter for barn og unges psykiske helse, vest (RBUP Vest) oversender herved en høringsuttalelse i forbindelse med forslag til ny kommunal helse- og omsorgslov. RBUP Vest skal bidra til å utvikle vitenskapelig, praksisrelevant, tverrfaglig og evidensbasert kunnskap innen alle sentrale områder i arbeid med barn og unges psykiske helse. Siden 2003 har RBUP Vest sin virksomhet endret seg fra å være primært innrettet mot spesialisthelsetjenesten til å få, og påta seg, et stadig større ansvar for kunnskaps- og kompetanseutvikling i forhold til kommunal virksomhet knyttet til psykisk helse hos barn og unge, og til samhandling mellom kommunalt nivå og f.eks. spesialisthelsetjenesten.

RBUP Vest stiller seg i all hovedsak bak forslaget til ny kommunal helse- og omsorgslov, men reagerer sterkt på at lovforslaget ikke fastslår FOU-arbeid som en lovpålagt oppgave for kommunene.

Etter RBUP Vest sin vurdering har spesialisthelsetjenesteloven (§ 3 – 8) og helseforetaksloven §§ 1 og 2, vært helt avgjørende for foretakene sitt fokus på, og ressurstildeling til f.eks. forskning. På denne måten har foretakene blitt sentrale aktører i senere års kunnskaps- og kompetanseutvikling i spesialisthelsetjenesten.

At lovforslaget til ny kommunal helse- og omsorgslov ikke pålegger kommunene de samme pliktene for egen kunnskapsutvikling og forskningsinnsats, kan oppfattes som signal om at kunnskapsbehovet er mindre i kommunal sektor enn i spesialisthelsetjenesten og/eller at forskning og fagutvikling innenfor kommunal sektor er mindre påkrevd. Signaler som i verste fall devaluerer 1. linjesektoren som fagutviklings- og forskningsfelt, og vil bidra til å forsterke den betydelige skjevutviklingen vi bl.a. har hatt når det gjelder forskningsressurser og -innsatser knyttet til spesialisthelsetjenesten vs. primærhelsetjenesten.

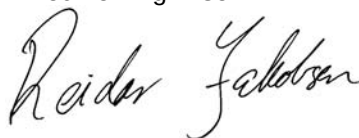
I høringsforslaget legger departementet til grunn at kunnskapsbehovet i primærhelsetjenesten ikke dekkes av forskning i spesialisthelsetjenesten, da det er ulike problemstillinger, sykdomsuttrykk og pasientgrunnlag. For å understøtte nødvendig samarbeid om forskning og utvikling, foreslår departementet bl.a. at foretakene og kommunene kan omtale forskning og kunnskapsbasert praksis i samarbeidsavtaler (kapittel 25). Det vil være en fordel om samarbeidsavtaler legger til rette for at det utvikles felles tiltak for å styrke kunnskap, kompetanseoppbygging og forskning som understøtter samhandlingsreformens intensjoner. Dette er i seg selv et godt tiltak, men som eneste konkrete "forskningsplikt" for kommunesektoren er dette langt fra tilstrekkelig. Kommunesektoren må tillegges en forskningsplikt som har et mye videre siktemål enn det som naturlig faller under samarbeidsavtalene; tverrsektoriell forskning, forskning i grenseflatene mellom ulike kommunale tjenester og ikke minst forskning "internt" i de kommunale tjenestene (fastlegeordningen, helsestasjonen, familiesentre etc).

Forskningsmidler knyttet til Samhandlingsreformen har til nå i stor grad vært styrt gjennom foretakene. Så langt har foretakene lagt premissene og styrt. Vi er bekymret for at denne modellen vil føre til ytterligere kanalisering av forskningsmidler til bruk i kommunesektoren gjennom foretakene. Forskning på "samhandling" er mer enn samarbeidsforskning styrt av foretakene, og behovet for forskning i primærhelsetjenesten går langt utover det som kan klassifiseres som samhandlingsforskning. At høringsforslaget til en ny kommunal helse- og omsorgslov ikke skal gi de samme pliktene for denne sektorens ansvar for egen kunnskapsutvikling og forskningsinnsats som spesialisthelsetjenesten har, underminerer likeverdighet for fagfeltene og sektorene.

RBUP Vest er enig med Departementet i at det meste av forskningen i primærhelsetjenesten bør ivaretas av etablerte forskningsinstitusjoner, men kommunene bør, på linje med foretakene, ha en plikt til å drive aktiv fagutvikling og til å delta i forskning, for eksempel gjennom basisfinansiering og pliktig samarbeid med prosjekter som utgår fra sentre med kompetanse på forskning og kunnskapsproduksjon.

RBUP Vest er et senter som sammen med kommuner kan ivareta slike fagutviklings- og forskningsoppgaver, men dette vil forde at fokuset på og ressurstilgangen til området styrkes betydelig. I forhold til lovforslaget vil det viktigste enkelttiltaket i så måte, etter vår vurdering være å fastslå plikten til fagutviklings- og forskningsvirksomhet som en lovpålagt oppgave. Et slik lovpålegg vil også tydeliggjøre likeverdighet mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten, noe som vil være helt avgjørende for realisering av samhandlingsreformen.

Med vennlig hilsen

Reidar Jakobsen

Leder RBUP Vest